

การวิเคราะห์ต้นทุน-ประสิทธิผลบริการผู้ป่วยสูงอายุโรคความดันโลหิตสูง: แผนกผู้ป่วยนอกและหน่วยบริการปฐมภูมิโรงพยาบาลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (COST-EFFECTIVENESS ANALYSIS OF HYPERTENSIVE ELDERLY SERVICE : OUTPATIENT DEPARTMENT AND PRIMARY CARE UNIT OF HUA HIN HOSPITAL IN PRACHUABKHIRIKHUN PROVINCE, THAILAND)

ศศิธร สุรทนต์นันท์ 4836555 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการบริหารโรงพยาบาล

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ภิกุลี กวานันท์ Ph.D. (Development Administration), สุคนธา คงศีล Ph.D. (Health Economics and Policy Analysis), ศุภม เจียมตน MD., Ph.D. (Epidemiology)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุน-ประสิทธิผลบริการผู้ป่วยสูงอายุโรคความดันโลหิตสูงในแผนกผู้ป่วยนอกและหน่วยบริการปฐมภูมิโรงพยาบาลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยออกแบบเป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบไปข้างหน้า (Cohort or Prospective Analytic Design) ในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงอายุ 60 ปีขึ้นไปที่ได้รับบริการตามแบบแผนการรักษาโรคความดันโลหิตสูงของโรงพยาบาลหัวหินจำนวน 54 คน และตามแบบแผนการรักษาของหน่วยบริการปฐมภูมิจำนวน 36 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ทำการศึกษาในระยะเวลา 12 สัปดาห์ โดยการเก็บข้อมูลต้นทุนตามแบบบันทึกต้นทุนด้านผู้ให้บริการด้านการแพทย์ และเก็บข้อมูลต้นทุนด้านผู้รับบริการตามแบบสอบถามร่วมกับการติดตามตรวจวัดความดันโลหิตด้วยเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและสถิติวิเคราะห์ เปรียบเทียบต้นทุนกับประสิทธิผลบริการผู้ป่วยสูงอายุโรคความดันโลหิตสูงเป็นสัดส่วน วิเคราะห์ความไวของต้นทุนด้วยสถิติถดถอยแบบง่าย

ผลการศึกษาพบว่าต้นทุน-ประสิทธิผลของการบริการผู้ป่วยสูงอายุโรคความดันโลหิตสูงที่โรงพยาบาลหัวหินเท่ากับ 75.05 บาทต่อมม.ปรอท และที่หน่วยบริการปฐมภูมิเท่ากับ 32.60 บาทต่อมม.ปรอท เมื่อพิจารณาต้นทุนรวมของการบริการผู้ป่วยสูงอายุโรคความดันโลหิตสูงพบว่าโรงพยาบาลหัวหินมีต้นทุนต่อหน่วยบริการเท่ากับ 1,223.27 บาท และหน่วยบริการปฐมภูมิเท่ากับ 444.76 บาท ประกอบด้วย 1) ต้นทุนด้านผู้ให้บริการด้านการแพทย์ 694.94 บาท และ 217.77 บาท 2) ต้นทุนด้านผู้รับบริการแบ่งเป็นต้นทุนด้านการแพทย์ 346.46 บาท และ 75.85 บาท ต้นทุนที่ไม่ใช่ด้านการแพทย์ 86.83 บาท และ 44.40 บาท ต้นทุนค่าเสียโอกาสจากการเจ็บป่วย 95.04 บาท และ 106.67 บาท ส่วนด้านประสิทธิผลพบว่าค่าเฉลี่ยการลดลงของความดันโลหิตสูงของผู้ใช้บริการที่โรงพยาบาลหัวหินและหน่วยบริการปฐมภูมิเท่ากับ 16.3 และ 13.6 มม.ปรอท การวิเคราะห์ความไวของต้นทุนพบว่า เวลาการคัดกรองโรคมีผลต่อการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงต้นทุน จากการศึกษาสรุปได้ว่า การให้บริการผู้ป่วยสูงอายุโรคความดันโลหิตสูงในหน่วยบริการปฐมภูมิมีต้นทุน-ประสิทธิผลสูงกว่าแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลหัวหิน เนื่องจากมีต้นทุนต่อหน่วยการลดลงของความดันโลหิตซิสโตลิกต่ำกว่า และความผันแปรของต้นทุนบริการผู้ป่วยสูงอายุโรคความดันโลหิตสูงสามารถอธิบายได้ด้วยตัวแปรเวลาการคัดกรองโรค โดยมีข้อเสนอแนะให้มีการดำเนินงานด้านการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มอายุเพื่อลดอัตราการป่วยและความรุนแรงของโรค ซึ่งจะส่งผลทำให้ลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งด้านผู้ให้บริการและผู้รับบริการ และควรมีการศึกษาค้นคว้าต่อไปในหน่วยบริการปฐมภูมิหรือโรงพยาบาลอื่นๆ เพื่อการประเมินผลที่มีความชัดเจนมากขึ้น

คำสำคัญ: ต้นทุน-ประสิทธิผล / การบริการผู้ป่วยสูงอายุความดันโลหิตสูง / แผนกผู้ป่วยนอก / หน่วยบริการปฐมภูมิ

**COST-EFFECTIVENESS ANALYSIS OF HYPERTENSIVE ELDERLY SERVICE:
OUTPATIENT DEPARTMENT AND PRIMARY CARE UNIT OF HUA HIN
HOSPITAL IN PRACHUABKHIRIKHUN PROVINCE, THAILAND**

SASITHORN SURATANNON 4836555 PHPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HOSPITAL MANAGEMENT

**THESIS ADVISORS: PIRUDEE PAVANANUNT Ph.D.(Development Administration),
SUKHONTHA KONGSIN Ph.D.(Health Economics and Policy Analysis),
SUKHUM JIAMTON M.D., Ph.D.(Epidemiology)**

ABSTRACT

This study aims to analyze the cost-effectiveness of the Hypertensive Elderly Service in the Outpatient Department and the Primary Care Unit of Hau Hin Hospital in Prachuabkhirikhun Province Thailand. The 12 weeks cohort study was designed to evaluate the outcome of hypertensive elderly services at the two settings. By purposive selection of new hypertensive elderly patients age 60 yrs and above, the study included 54 patients from the Outpatient Department and 36 from the Primary Care Unit. To analyze the total cost, both provider and patient perspective were taken into account. The provider costs data was collected from hospital records while the patient costs data was collected by interview and structured questionnaire. Both cost and outcome data were analyzed using descriptive and analytical statistics.

The results showed that the cost-effectiveness of the Hypertensive Elderly Service in the Outpatient Department was 75.05 Bt/mmHg and 32.60 Bt/mmHg at the Primary Care Unit. It was indicated that the Primary Care Unit was more cost effective for this service compared to the Outpatient Department. The sensitivity analysis of the service costs indicated that unit costs vary with the time used for the stage of patient screening. The study suggested that health promotion and prevention programs should be encouraged and implemented to people of all ages in order to reduce the incidence rate and severity of hypertension. Further studies should be conducted in others hospitals to obtain strong evidence for policy implication.

**KEY WORDS: COST-EFFECTIVENESS / HYPERTENSIVE ELDERLY SERVICE /
OUTPATIENT DEPARTMENT / PRIMARY CARE UNIT**

201 pp.